

Borut Pahor je na Osankarici leta 2013 o Pohorskem bataljonu dejal: »Smo in želimo ostati ponosni dediči njihove borbe za dobro, pravično in svobodno družbo.«

Mitomani NOB so zavzeli Pohorje 2. del

Ivo Žajdela

Potem ko so mitomani o NOB videli, da je Osankarica s Pohorskim bataljonom edino, kar jim je od nekoč silnih proslav ostalo, so jo klonirali s t. i. Šarhovim pohodom in »festivalom miru«. Kot vedno: lepo se sliši.

Poslanci SDS, SNS in poslanec italijanske narodne skupnosti Roberto Battelli so 5. januarja 2011 predlagali vladi, da začne postopek za sklenitev meddržavnega sporazuma z Avstrijo za prekop 65 borcev Pohorskega bataljona s centralnega pokopališča v Gradcu v Avstriji, ki bi jih z najvišjimi častmi pokopali v Sloveniji.

»Brezmadežno dejanje« To moramo storiti tako iz pietetnih kot državotvornih razlogov, je na novinarski konferenci dejal poslanec SDS Jožef Jerovšek.

S tem se po njegovih besedah strinja tudi občina Slovenska Bistrica – prizorišče zadnjega boja. Spomin na zadnjo bitko Pohorskega bataljona po njegovem prepričanju v slovenskem prostoru deluje povezovalno in krepi domoljubje. Šlo je namreč za »izjemno junaštvo in brezmadežno dejanje, ki nas povezuje«. Zato bi po prekopu posmrtnih ostankov iz Gradca v Slovenijo in po postavitvi spomenika tudi spominske slovesnosti po njegovih besedah morale prerasti v vsakoletno osrednjo proslavo oziroma spominsko slovesnost.

Kot je dejal Jerovšek, je ob hudi krizi, ki je predvsem posledica »erozije vrednot«, treba tudi s simbolnimi dejanji krepiti pozitivne vrednote, kot so domoljubje, svoboda, demokracija in spoštovanje. Pobuda za prekop je zato priložnost, da »se poenotimo in z vidika nacionalnega ponosa okrepimo«. Po Jerovških besedah je bila gotovo tudi zadnja želja borcev, da bi bili pokopani v »rodni grudi«.

Vodja poslanske skupine SDS Jože Tanko je v zvezi s tem že dobil odgovor ministra za delo Ivana Svetlika in predsednika Zveze združenj borcev za vrednote NOB

Janeza Stanovnika, ki pa imata po Jerovških besedah pomisleke glede prekopa.

Predsednik SNS Zmago Jelinčič pa je o tem dejal: »Jaz vidim možnost za pomisleke predvsem v tem, da med člani Pohorskega bataljona ni bilo članov komunistične partije. Danes so zelo prisotni sumi in razmišljanja na podlagi nekaterih dokumentov, da je bil ta bataljon celo izdan.«

»Naši borci morajo ležati v domači zemlji,« je poudaril Jelinčič. Po njegovo bi bilo smiselno organizirati tudi kakšen posvet in izdati zbornik na to temo.

Jelinčič je torej tu v značilni udbovski maniri o Pohorskem bataljonu izrekel dva temeljna mita, s katerima so ga poskušali prikazati kot komunistično neomadeževano in na koncu izdano partizansko enoto. Ne eno ne drugo ni res. Resnica je nasprotna.

Udeležbo pri pobudi za prekop so zavrnilo poslanci SLS in DeSUS.

Legenda o njem živi Ob pobudi za prekop je odbor za obrambo pri Strokovnem svetu SDS na spletni strani SDS 8. januarja 2011 objavil besedilo z naslovom *Slava junakom, toda v slovenski zemlji!* in s podnaslovom *Legenda o Pohorskem bataljonu živi*.

V njem so med drugim zapisali: »Spomin na junaški boj Pohorskega bataljona je še danes živ. Legenda o njem živi in te dni ponovno buri slovenski prostor. Petinšestdeset slovenskih deklet in fantov, ki so dali svoje življenje za svobodno slovensko domovino, je moralo najti svoje zadnje počivališče v tuji zemlji, na Avstrijskem. Tudi po toliko letih si slovenska politika ni edina, da je treba popraviti to hudo krivico in dostojno pokopati borce tam, kjer so junaško izdihili: na Pohorju.«

Edino, kar je pri tem pisanju vredno, je tisto, da legenda o Pohorskem bataljonu živi.

»Vtkana v identiteto« Na spominski slovesnosti 8. januarja 2011 je bil slavnostni govornik predsednik državnega zbora Pavel Gantar. V svojem govoru je dejal:

»Vsako leto se na tem mestu – mestu poslednjega boja Pohorskega bataljona – zbere veliko častilcev spomina na pripadnike tega slavnega bataljona. Ta številčnost dokazuje, da se nam ni bati, da bi duh bork in borcev Pohorskega bataljona in vsega, kar ta predstavlja, postal le zbledel spomin nekega davnega, pozabljenega časa. Pohorski bataljon in njegova velika žrtev, ki je vtkana v identiteto in slavo naše mlade države, ne bosta nikoli pozabljena!

Zgodovina slovenskega narodnoosvobodilnega boja je prepletena z množico junaških zgodb in, žal, tudi s številnimi zares tragičnimi dogodki. Vendar pa je le malokatera tako pretresljiva in tako tragična, kot je zgodba Pohorskega

bataljona. Padec Pohorskega bataljona je bil velik udarec za narodnoosvobodilni boj na Štajerskem, ki pa je kljub tragični izgubi moralno okrepljen odločno nadaljeval boj za svobodo.

Takšno odločnost in zagrizenost, kot je bila izpričana tu pred 68 leti, bi potrebovali tudi danes. Medsebojna povezanost, samozavest, neustrašnost in predanost višjim ciljem, kakršna je prežemala borke in borce Pohorskega bataljona, so nam lahko svetel zgled in vodilo za soočanje z izzivi sodobnega časa, s tveganji, ki jih prinaša gospodarsko-finančna kriza, s krivicami, ki jih prinaša neenakomerna porazdeljenost družbenega bogastva, s posledicami, ki izhajajo iz neenakega dostopa do naravnih virov ...

Ob spominskih slovesnostih, kot je današnja, pogosto poudarjam, da si je za mir treba vedno znova prizadevati in se truditi. Za trajen in resničen mir pa je treba ohranjati tudi spomin na težke čase in krvavo sporočilo druge svetovne vojne. Tedaj je

življenja za svobodo in mir, v katerem lahko živimo danes!«

Malo zrnja in veliko plev Kakšno besedičenje. On in njegovi »levičarski« očetje so s takšnimi floskulami v šestdesetih letih dober zapacali Slovence, tako da so le še redki sposobni ločevati zrnje od plev.

Gantar je ob robu slovesnosti komentiral tudi možnost prekopa umrlih v bojih leta 1943. Dejal je, da nima nobenega smisla nadaljevati te ideje, če bi znova razdelila ljudi in bi ji del javnosti nasprotoval. Ključna pri tem se mu zdi beseda svojcev, med katerimi so odzivi na pobudo različni.

Poslanec SDS Jožef Jerovšek, ki je pobudo predstavil v parlamentu, je dejal, da razume, da so tudi med svojci različni pogledi, kljub temu pa je menil, da Pohorski bataljon lahko Slovence le združuje, saj v zvezi z njim ni dilem in delitev. »Takšen slovesen pokop teh junakov in njihov grob bi lahko bil vir

ceno – svojim življenjem. To tragično ceno so plačali tudi članice in člani neustrašnega Pohorskega bataljona, 69 bork in borcev, med katerimi so bili tudi najstniki, otroci, in ki so po vrsti svojih uspešnih narodnoosvobodilnih akcij v svoji poslednji bitki pri Treh žebli na Osankarici 8. januarja 1943 padli pod strelom mnogo močnejšega nasprotnika – več kot 2.000 napadalcev nemških okupatorjev. V tej poslednji bitki Pohorskega bataljona, ko so padli vsi člani Pohorskega bataljona, ranjenega Franca Kunaverja - Sulca pa so okupatorji po zajetju ustrelili 30. julija 1943 pri Ljubnem v Savinjski dolini, so se za svobodo domovine borili na življenje in smrt. Žal je za borce prevladala smrt, a tudi zaradi njih je življenje dobila domovina, najprej s svobodo po koncu druge svetovne vojne, pol stoletja kasneje tudi s samostojno državo. Pohorski bataljon je danes ob svoji 68. obletnici poslednjega boja nedvomno eden izmed osrednjih simbolov slovenskega osvobodilnega boja v drugi svetovni vojni. Bil je upanje za mnoge prebivalce in prebivalce, da se da korak za korakom, z odločno akcijo za akcijo, uspešno upirati okupatorskim težnjam po zatiranju in celo nameri po fizičnem uničenju slovenskega naroda. Bil je tudi spodbuda civilnemu slovenskemu prebivalstvu, da ohrani upanje in trdnost po stremljenju k svobodi tudi v najtežjih trenutkih nemške okupacije. Ob spominjanju na zanos borbe za domovino, svobodo in mir, ki jo je sporočal Pohorski bataljon skozi skoraj 120 uspešnih osvobodilnih akcij v zgolj približno štirih mesecih, in njegovih narodnih herojev: Pavle Mede - Katarine, Jožeta Meniha - Rajka, Dušana Mravljaka - Mroža, Alfonza Šarha - Iztoka in Franca Vreska - Gustla, nam bo za vselej ostalo osrednje sporočilo in vrednota za prihodnost: da sta mir in svoboda najvišji vrednoti, neustrašen pogum za njuno ohranjanje pa naša skupna odgovornost tudi danes in vsak prihodnji dan.

Spoštovani, ko proslavljam praznike naše samostojne države Slovenije in smo vpeti v naš današnji sodobni življenjski vsakdan, ko se nam zazdijo trenutki prve in druge svetovne vojne že povsem daljni, prav tako tudi že kasnejša ▶

Danilo Türk na Šarhovem pohodu leta 2012: »V slovenski zgodovini ni slavnjšega in ni bolj junaškega časa, kot je bil čas narodnoosvobodilnega boja.«

bil slovenski narod pred eno najhujših preizkušenj – pred preizkušnjo lastnega preživetja!

Iz te tragične zgodovinske izkušnje, v katero smo bili pahnjeni in nam je bila grobo vsiljena, smo kot narod izšli pokončnejši, močnejši in samozavestnejši. Slovenski narod je bil skupaj z drugimi zavezniki silami kos veliki premoci okupatorja.

To nesmiselno morijo pa smo – prav zaradi velikih žrtev bork in borcev za osvoboditev – končali pripravljeni na soočenje z izzivi, ki jih je prinesla povojna Evropa. Čast in slava vsem, ki so darovali svoja

za bodoče rodove Slovencev, ki bi se tudi na ta način napajali s patriotizmom, domoljubjem, spoštovanjem in svobodomiselnostjo.«

Če bi Žerjav vedel resnico Že na predvečer osrednje slovesnosti na Osankarici leta 2011 je bila spominska slovesnost v Slovenski Bistrici. Slavnostni govornik je bil predsednik SLS Radovan Žerjav, ki je dejal:

»Veliko Slovenk in Slovencev se je neustrašno borilo in svoj boj za svobodno domovino plačalo s trpljenjem, izgnanstvom, taborišči, premnogi tudi z najhujšo

► desetdnevna vojna ob osamosvojitvi Slovenije, je nujno in prav se spominjati in zavedati, da Slovenije danes ne bi bilo brez vseh tistih, ki so v preteklosti v boju za domovino dali svoja življenja. Naše države danes ne bi bilo brez vseh njih – njihovega poguma in boja.«

»Sporočila« politikantov Če bi Žerjav vedel resnico o Pohorskem bataljonu, potem verjetno ne bi šel za govornika v Slovensko Bistrico. V nadaljevanju tega pisanja bo videl, kako je bilo videti tistih »120 uspešnih osvobodilnih akcij v zgolj približno štirih mesecih« in kdo so bili »narodni heroji«, ki jih je tako vzneseno izpostavil.

Na Šarhovem pohodu 25. aprila 2011 je govoril predsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB Janez Stanovnik. V svojem govoru je napadel nasprotnike izdaje kovanca s podobo Franceta Rozmana Staneta: »Evangelist Matej je za farizeje, ki eno govorijo, drugo pa delajo, napisal: vi ste kot pobeljeni grobovi, na zunaj ste beli, navznoter pa smrdite.«

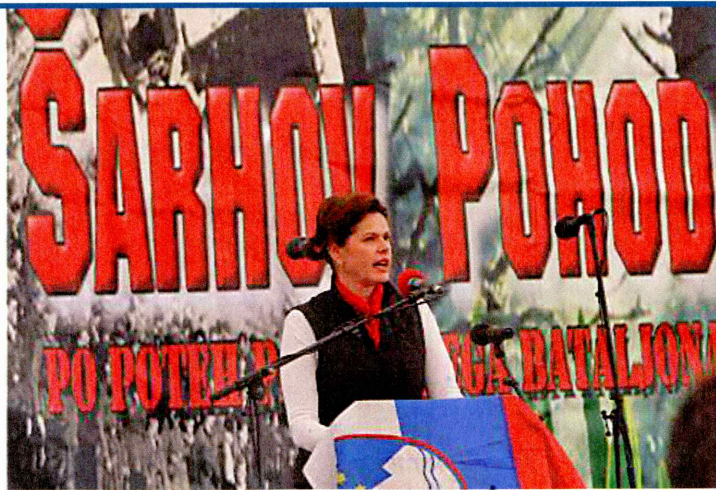
Na spominski slovesnosti na Osankarici 7. januarja 2012 je govoril načelnik generalštaba Slovenske vojske Alojz Šteiner, ki je dejal:

»Velikokrat smo se spraševali, kaj smo se iz izkušenj prednikov naučili in ali nam to lahko pomaga v prihodnosti. Povemo lahko, da se zavedamo naših korenin, da cenimo vsa prizadevanja za svobodo in enakost, da smo zaskrbljeni, ker imamo pozabljiv odnos do vojaške zgodovine in domoljubja. Zato kličemo k domoljubju in odgovornosti do zgodovine, pa tudi do naše prihodnosti.«

Ob spomeniku borcem je položilo venec več delegacij, med njimi na čelu z delegacijo ministrstva za obrambo ministrica za obrambo Ljubica Jelušič.

Za STA je dejala, da »ljudje še vedno verjamejo v tisto, za kar so borci Pohorskega bataljona tukaj padli – da je treba dati vse sile za to, da braniš svojo domovino«. Dodala je, da je to tudi za dandanašnji čas dobro sporočilo.

Türkove Termopile Na petem Šarhovem pohodu po poteh Pohorskega bataljona 28. aprila 2012 je bil govorec predsednik države Danilo Türk, ki je dejal, da je

dogodek »povezan s ponosom te države, z domoljubjem ljudi v tej državi, s slavnimi časi naše zgodovine ter z velikim zaupanjem in veliko samozavestjo, ki ju moramo vsi gojiti v teh časih«.

Posebej se je zahvalil organizatorjem prireditve. »Festival miru in 5. Šarhov pohod po poteh Pohorskega bataljona je dogodek z velikimi simboličnimi sporočili. Eno od teh simboličnih sporočil se skriva v sami skupini organizatorjev – Zvezi veteranov vojne za Slovenijo, Zvezi slovenskih častnikov, Zvezi policijskih veteranskih društev Sever, Zvezi združenj borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Slovenije, Občini Slovenska Bistrica in Radiu Maribor. Tako reprezentativen in lep seštev ek organizatorjev nam kaže, kako dobro je, da stopimo skupaj in skupaj kaj naredimo. In tako tudi mora biti.

Današnja prireditev poteka v času pomembne obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda in ob dnevu upora slovenskega naroda proti okupatorju. Prav je, da se zberemo tu, na Pohorju, blizu Osankarice, prizorišča zadnjega boja Pohorskega bataljona, in da se skupaj spomnimo veličine narodnoosvobodilnega boja. V slovenski zgodovini ni slavnjšega in ni bolj junaškega časa, kot je bil čas narodnoosvobodilnega boja. In med junaki narodnoosvobodilnega boja ni večje osebnosti, kot je bil Alfonz Šarh. Iz antične Grčije imamo spomin na Termopile – na znamenito prizorišče bitke špartanskih junakov, ki so se dolgo brez upa zmage upirali veliko večjemu in močnejšemu sovražniku in so v tem boju vsi padli. Ta spomin na junaštvo Špartancev

pri Termopilah je preživel tisočletja. Prepričan sem, da bo tudi spomin na slovenske Termopile – na Osankarico, na Alfonza Šarha in na Pohorski bataljon – preživel vsaj stoletja, če ne še več!«

Na koncu je Türk prireditvi zaželel: »Današnje srečanje, Festival miru in Šarhov pohod po poteh Pohorskega bataljona, ni zadnje. Nasprotno, to je začetek lepe in plemenite tradicije, za katero pričakujemo, da bo obstala desetletja.«

»To je naš ponos, to smo mi« Spominska slovesnost pri Treh žeblih je 5. januarja 2013 potekala v znamenju 70. obletnice dogodka. Slavnostni govornik je bil predsednik republike Borut Pahor, ki je dejal:

»Pogumnim in slavnim borcem Pohorskega bataljona bi rad v našem skupnem imenu glasno sporočil vse do prostora njihovega večnega pokoja in miru, da njihove žrtve niso bile zaman.«

Dodal je, da »smo in želimo ostati ponosni dediči njihove borbe za dobro, pravično in svobodno družbo«. »Na tem svetem kraju, kot je dejal, je treba »storiti prav vse, kar je v naših močeh, da bo mir trajen«.

»Vse to govorim na tem svetem kraju, kjer so pred 70 leti v pohorskem snegu obležali mrtvi domači vsi borci pohorskega bataljona, med njimi tudi oče Alfonz Šarh in njegovi trije sinovi, stari 13, 15 in 17 let. Koliko samo od nas, tu navzočih ima toliko stare otroke? Družina Šarh je skupaj s pogumnimi borci Pohorskega bataljona pogumno in slavno žrtvovala svoja življenja za dobro in sveto stvar, za svobodo ljube domovine. Nihče ne ve, koliko neznosnih

Na Šarhovem pohodu aprila 2013 je predsednica vlade Alenka Bratušek dejala: »Vrednote narodnoosvobodilnega boja so, četudi se sliši kot igra besed, dejansko vrednote miru.«

bolečin je junaška smrt njihovih dragih za vedno pustila pri tistih, ki so jih imeli radi. Te bolečine so tako velike in močne, da jih iz žalostne duše ne more pregnati nič, niti odpuščanje.«

Prireditve so se udeležili tudi predsednik državnega sveta Mitja Brvar, nekateri poslanci in svetniki, načelnik generalštaba Slovenske vojske Dobran Božič, predstavniki zveze borcev ter župani občin Slovenska Bistrica, Oplotnica, Zreče, Slovenske Konjice, Ruše in mestne občine Maribor, ki jo pripravljajo skupaj.

Ob nastanku Slovenije pred dobrima dvema desetletjema se je zdelo, da bo spomin na Pohorski bataljon zamrl, saj januarskih spominskih slovesnosti takrat skorajda ni bilo, je za Radio Slovenija poročal novinar Tone Petelinšek. Spomenka Hribar pa je izjavila, da je prepričana, da to za Slovenijo ni dobro: »To je naša zgodovina, to je naš ponos, to smo mi. Če bomo to zanižali, bo ... kot da nimamo tal, temelja.«

Bratuškova. Kaj pa mladi? »V duhu partizanskih in delavskih pesmi je danes na Treh kraljih na Pohorju potekal Festival miru. Osrednja govornica srečanja, predsednica vlade Alenka Bratušek, je poudarila pomen vrednot NOB v sedanosti in opozorila na odgovornost ravnanja zdajšnjih generacij.« Tako je o Šarhovem pohodu 28. aprila 2013 poročal mariborski Večer.

Bratuškova je še dejala: »Vrednote narodnoosvobodilnega boja so, četudi se sliši kot igra besed, dejansko vrednote miru. V vojni jih je bilo resda potrebno izboriti, ohranjanje in negovati pa jih je potrebno v miru. Festival miru, katerega organizatorji se te povezave zelo dobro zavedajo in ki skupaj z januarsko komemoracijo na Osankarici tvori mozaik spomina na izjemen prispevek Štajerske k narodnoosvobodilnemu boju, je namenjen predvsem mladim, torej naši bodočnosti.«

Nadaljevanje prihodnjič